Gemeente Roosendaal

Raadsmededeling

62-2019.

Datum:	22 oktober 2019 **Zaaknummer**: 214642
Van:	het college van burgemeester en wethouders, portefeuillehouder Toine Theunis
Aan:	de raad van de gemeente Roosendaal
Steller:	Lorenzo Goudsmits en Rob Groen
Kopie aan:	Irene Sep
Onderwerp:	Omgevingsvisie
Bijlage:	Procesaanpak omgevingsvisie

Kennisnemen van:
De procesaanpak voor het opstellen van de omgevingsvisie in het kader van de Omgevingswet.

Inleiding: Omgevingswet stelt gemeente verplicht omgevingsvisie op te stellen
Op 1 januari 2021 treedt de Omgevingswet in werking. De maatschappelijke doelen van de wet zijn een veilige, gezonde fysieke leefomgeving met een goede omgevingskwaliteit en het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen daarvan om maatschappelijke behoeften te vervullen. Om dit te behalen beoogt de Omgevingswet:

- het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
- het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
- het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte;
- het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Stand van zaken voorbereiding op invoering Omgevingswet
De stelselwijziging vereist aanpassingen van gemeenten. Een derde van de gemeenten in Nederland heeft al een omgevingsvisie vastgesteld; een kwart heeft nog geen programmamanager Omgevingswet benoemd. Roosendaal zit daar tussenin, maar we verwachten de deadlines rond de omgevingsvisie en het omgevingsplan te zullen halen.

Aan de ene kant leidt de Omgevingswet tot een zeer grote stelselwijziging. Met name bezien vanuit de ogen van de wetgever is dit het geval: de nieuwe wet vervangt vele oude wetten en algemene maatregelen van bestuur, en omvat verbeterdoelen die eerder niet wettelijk vastgelegd waren, zoals participatief werken en maatwerk per locatie. Aan de andere kant is het zo, dat de wet niet de maatschappelijke ontwikkelingen stuurt, maar andersom. Gemeenten, en ook Roosendaal, zijn al jaren bezig met meer maatwerk en participatie via wijk- en dorpsgericht werken, de wetgever codificeert dat nu.

We zijn gestart met een zogeheten 'omgevingskamer'. De initiatieven worden op een centraal punt ingenomen en deze initiatieven worden zo integraal mogelijk opgepakt en beoordeeld. Daarnaast is ook een start gemaakt met de voorbereidingen voor het omgevingsplan, met name op het gebied van de regels voor de fysieke leefomgeving in de verordeningen. We vragen onze medewerkers al "van buiten naar binnen" te denken en de samenwerking met inwoners, bedrijven en organisaties te zoeken. Beleidsteams zijn zelf al verantwoordelijk voor integrale beleidsplannen. Allemaal zaken die nu in de Omgevingswet worden geregeld, maar waar we in de praktijk al (veel) langer aan werken.

Natuurlijk liggen er nog enkele grote opgaven in de voorbereiding, met name op het gebied van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Op dit moment is nog niet duidelijk of softwareleveranciers in Nederland de deadlines voor dit DSO kunnen halen.

Een meer uitgebreide stand van zaken met betrekking tot de implementatie van de Omgevingswet volgt nog over een aantal weken.

De omgevingsvisie
De wet vereist onder andere dat iedere gemeente een integrale visie heeft voor het beheer, gebruik en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving: een omgevingsvisie. Deze moet uiterlijk in 2023 door de gemeenteraad worden vastgesteld. De omgevingsvisie beschrijft volgens de wet:

- de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving;
- de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied, en;
- de hoofdzaken van het beleid op alle relevante terreinen van de fysieke leefomgeving.

In de procesaanpak in bijlage 1 lichten we toe aan de hand van welke fasen we een omgevingsvisie willen opstellen.

Roosendaalse aanpak omgevingsvisie: pragmatisch en leren van lopende projecten en voorbeelden buiten Roosendaal
In Roosendaal stellen we de omgevingsvisie op een pragmatische manier op: we nemen huidig, vastgesteld beleid als uitgangspunt en we leren van belangrijke projecten. Ook kijken we naar (inter) nationale voorbeelden. Op die manier zetten we de meeste capaciteit in om belangrijke (gebieds)ontwikkelingen op gang te brengen, borduren we voort op bestaande kaders én doen we ervaring op met de Omgevingswet. Ook zorgen we beleidsinhoudelijk voor continuïteit. Vervolgens benutten we eind 2020 en begin 2021 om op participatieve wijze een definitieve omgevingsvisie uit te werken en vast te stellen.

De procesaanpak houdt rekening met de wettelijke eis om een omgevingsvisie vast te stellen vóór 2024 en houdt rekening met de motiveringsplicht in relatie tot participatie bij het opstellen ervan.
In de procesaanpak wordt uitgegaan van vaststelling in de eerste helft van 2021. Zo kan de huidige Raad het totale proces doorlopen. In de procesaanpak is beschreven welke groepen op welk moment benaderd zullen worden en waarom.

Consequenties
Huidig beleid zal, of onderdelen daaruit zullen, worden vervangen door de omgevingsvisie
In een beleidsagenda staat op welke onderdelen de omgevingsvisie straks huidig beleid zal vervangen en wat er wanneer nodig is om dit mogelijk te maken. Huidig beleid zal, indien we het willen behouden, onder de Omgevingswet vertaald worden naar de kerninstrumenten omgevingsvisie, programma's en het omgevingsplan. De beleidsagenda zal tegelijk met het omgevingskader door het college van B&W worden vastgesteld.

Het college zegt het volgende toe: In 2021 krijgt de Raad een ontwerp-omgevingsvisie aangeboden ter vaststelling.

Financieel zijn er geen consequenties
De benodigde investeringen voor het opstellen van de omgevingsvisie is begroot onder de implementatie van de Omgevingswet.

Communicatie
Met de GGD, Veiligheidsregio, Omgevingsdienst en het Waterschap is de procesaanpak afgestemd en

besproken wat hun rol gedurende het proces zal zijn. Intensievere communicatie met inwoners, bedrijven en organisaties volgt in een latere fase van het proces.

Vervolg(procedure)
Na fase 1 stellen we een Omgevingskader en een beleidsagenda vast. Wij zullen deze aan uw Raad ter kennisgeving sturen.

Bijlagen
1. Procesaanpak omgevingsvisie

Afsluiting en ondertekening

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Roosendaal,
De secretaris, De burgemeester,

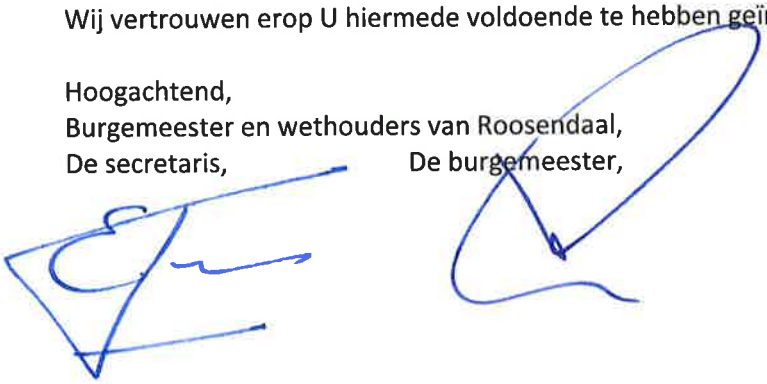

Gemeente Roosendaal

Procesaanpak Omgevingsvisie Roosendaal

Versie 24 oktober 2019

Managementsamenvatting

In 2021 treedt de Omgevingswet in werking, die vereist dat iedere gemeente een omgevingsvisie opstelt. De omgevingsvisie is een lange termijn visie op hoofdlijnen die de voorgenomen ontwikkeling, gebruik, beheer, bescherming en behoud van de fysieke leefomgeving beschrijft. Daarbij moet rekening gehouden worden met de impact op gezondheid en veiligheid.

In Roosendaal zorgen we in 2021 voor vaststelling van een omgevingsvisie. Het huidige beleid is daarvoor het uitgangspunt. In de volgende vijf fasen wordt naar vaststelling toegewerkt (deze fasen kunnen elkaar overlappen):

- Fase 1: bepalen strategie en procesaanpak
- Fase 2: opstellen omgevingskader en beleidsagenda
- Fase 3: leren van casussen en uitvoeren beleidsagenda
- Fase 4: omvormen omgevingskader tot omgevingsvisie
- Fase 5: inspraak en vaststelling

In fase 1 worden (met behulp van dit document) de strategie en uitgangspunten bepaald voor het opstellen van de omgevingsvisie.

In fase 2 ontstaat een overzicht van het huidige beleid (inclusief huidige sturingsfilosofie). Ook wordt gekeken naar de daadwerkelijke stand van zaken, bijvoorbeeld als het gaat om verkeersdruk en het milieu. Dit noemen we de foto van Roosendaal. In deze fase worden ook trends en ontwikkelingen bestudeerd, zodat we een hoofdambitie kunnen formuleren en kaders kunnen bepalen voor de vervolgstappen om te komen tot de omgevingsvisie. Dit alles wordt samengevoegd in één document dat we het omgevingskader noemen. Op basis van dit omgevingskader bekijken we op welke aspecten aanpassing van beleid of nieuwe beleid nodig is. In een beleidsagenda geven we aan hoe we dit zullen oppakken.

In fase 3 bekijken we in casussen of het omgevingskader de juiste kaders biedt in de praktijk. Het gaat dan bijvoorbeeld om de gebiedsontwikkelingen bij Stadsoevers, de Sint Josephbuurt en de Bulkenaar en voorbeelden buiten Roosendaal. Ook trekken we lessen uit de ervaringen die hierbij zijn opgedaan met de rol van de gemeente en participatie. Aan de hand van de beleidsagenda ontwikkelen we indien nodig nieuw beleid. Op basis hiervan komen we tot aanbevelingen zodat het omgevingskader omgevormd kan worden tot omgevingsvisie.

In fase 4 stellen we de omgevingsvisie op. We bepalen en bestendigen vanuit een integrale benadering en via samenspraak de ambitie en de stedelijke- en gebiedsopgaven. Ook concluderen we welke rol gemeente Roosendaal moet vervullen om de visie te realiseren.

In fase 5 krijgt eenieder gelegenheid om te reageren op de ontwerp-omgevingsvisie. De zienswijzen worden verwerkt en vervolgens stelt de gemeenteraad de omgevingsvisie vast.

Nadat de omgevingsvisie is vastgesteld kan het op onderdelen worden aangepast, indien dat op basis van monitoring en evaluatie gewenst is. Het is een dynamisch document.

Inhoud

Managementsamenvatting....1
Aanleiding en doel....3
Verbinding met andere beleidsontwikkelingen....4
Fase 1: bepalen strategie en procesaanpak....5
Strategie en uitgangspunten....5
Participatie bij het opstellen van de omgevingsvisie....7
Fase 2: opstellen omgevingskader en beleidsagenda....9
Beleidsagenda....11
Fase 3: leren van casussen en uitvoeren beleidsagenda....12
Fase 4: omvormen omgevingskader tot omgevingsvisie....14
Fase 5: inspraak en vaststelling....16
Planning....17
Organisatie....19
Budget....19
Bijlage 1: stakeholderanalyses....20
I – stakeholders fase 1....20
II – stakeholders fase 2....22
III – stakeholders fase 4....24
IV – stakeholders fase 5....26

Aanleiding en doel

Per 1 januari 2021 treedt de Omgevingswet in werking. Vanaf dat moment krijgt iedere gemeente nog drie jaar tijd om een omgevingsvisie vast te stellen, als dat niet al gebeurd is. Dit is een langetermijnvisie ten aanzien van het beheer, onderhoud en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie moet volgens de Omgevingswet inhoudelijk in elk geval de volgende elementen bevatten (zie Aandeslagmetdeomgevingswet.nl):

- Een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving: waar bestaat de fysieke leefomgeving uit en wat is de kwaliteit ervan?
- De hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, gebruik, beheer, bescherming en behoud van het grondgebied: wat gebeurt er/gaat er gebeuren aan ontwikkelingen en instandhouding van het grondgebied?
- De hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid: wat zijn de na te streven doelen en op welke manier worden die bereikt?

In deze procesaanpak beschrijven we de fasen om toe te werken naar een omgevingsvisie voor Roosendaal, deze kunnen elkaar overlappen. Het gaat over de volgende vijf fasen (in dit document toegelicht):

- Fase 1: bepalen strategie en procesaanpak
- Fase 2: opstellen omgevingskader en beleidsagenda
- Fase 3: leren van casussen en uitvoeren beleidsagenda
- Fase 4: omvormen omgevingskader tot omgevingsvisie
- Fase 5: inspraak en vaststelling

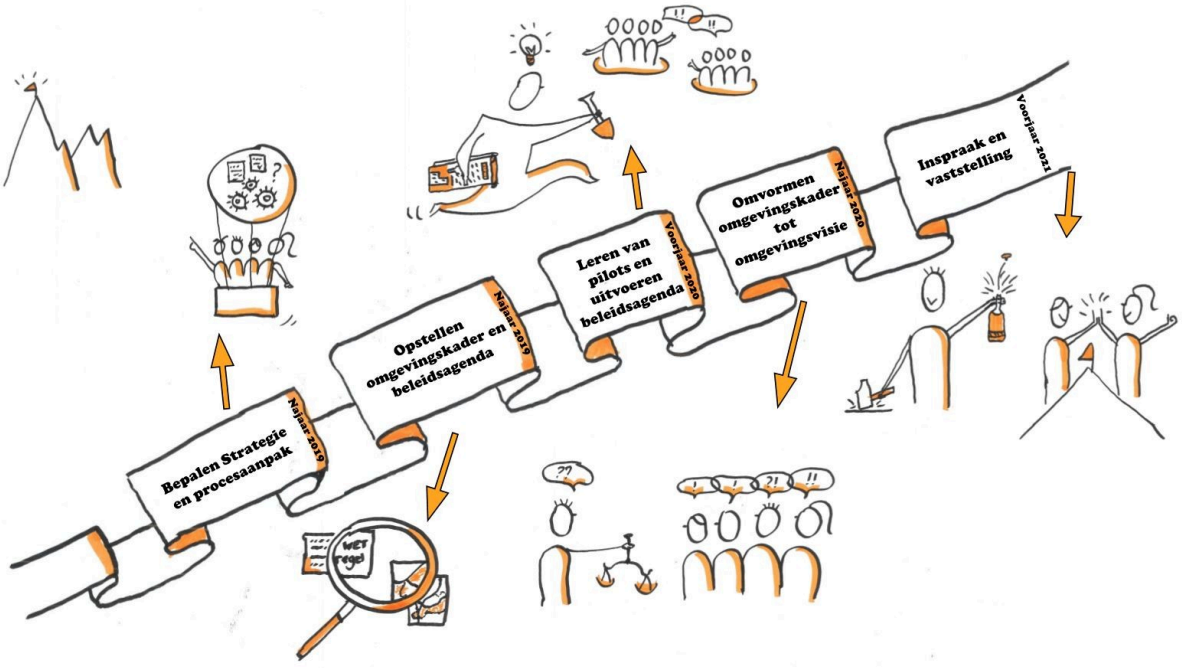

Het beoogde resultaat is een omgevingsvisie die weergeeft hoe Roosendalers het beheer, onderhoud en de toekomstige ontwikkeling van de stad, de dorpen en het buitengebied zien, wat daarvan de fysiek-ruimtelijke consequenties zijn, en op welke manier de gemeente in samenwerking met de inwoners en bedrijven uitvoering wil geven aan de omgevingsvisie.

Het vaststellen van de omgevingsvisie is een bevoegdheid van de gemeenteraad en moet uiterlijk 31 december 2023 gebeuren.

De omgevingsvisie beschrijft het beleid op hoofdlijnen. De juridisch bindende uitwerking voor externe partijen die iets willen in de fysieke leefomgeving volgt in het omgevingsplan. De uitvoeringsagenda's en budgetten worden uitgewerkt in programma's. Deze worden gelijktijdig met de omgevingsvisie uitgewerkt en vallen buiten de scope van deze procesaanpak.

Verbinding met andere beleidsontwikkelingen

De omgevingsvisie wordt ontwikkeld in het kader van de Omgevingswet, maar dient het belang van Roosendaal en wordt dus ook ingezet voor de opgaven die komende tijd spelen. Het hangt daarom samen met andere beleidsontwikkelingen en projecten. Het gaat daarbij in ieder geval om:

- *Regionale Energiestrategie (RES)*: de RES bevat zoekgebieden voor de grootschalige opwekking van elektriciteit en warmte, en de uitwerking daarvan op de energie-infrastructuur. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de ruimtelijke uitwerking van de RES voor hun grondgebied. Deze kan bij het omvormen van het omgevingskader tot een omgevingsvisie (fase 4) meegenomen worden. In juni 2020 zal het concept door 18 raden worden vastgesteld als voorstel richting het Rijk (definitieve vaststelling in maart 2021).
- *De lokale Warmtetransitievisie* (vast te stellen uiterlijk december 2021): hierin wordt uitgewerkt wanneer welke wijken worden afgekoppeld van het aardgasnet, welke alternatieve warmtebronnen worden geboden of – voor gebieden die (vooralsnog) niet kunnen worden afgekoppeld op welke manier de warmtevoorzieining vorm krijgt.
- *Zonneweides:* het huidige beleid biedt ruimte voor 75 ha zonneweides. Mogelijk komt hier op basis van de RES en/of initiatieven van bedrijven of inwoners een aanvulling op. Dit vraagt om goede ruimtelijke afweging en vertaling van ervaring met co-creatie in de omgevingsvisie.
- *Waterkring West*: werkgroep waarin we met o.a. waterschap Brabantse Delta de waterthema's en het watersysteem voor in de omgevingsvisie in beeld brengen (waterbeleid) en wat daarop de invloed kan zijn vanuit toenemende activiteit in de ondergrond.
- *OMWB werkgroep 'Samen de diepte in'*: projectgroep geleid door Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB), met de Sint Josephbuurt als casus om te kijken wat speelt in de ondergrond en wat je daarvoor moet opnemen in de omgevingsvisie en wat in het -plan.
- *In kaart brengen milieuaspecten voor de hele gemeente*: er wordt een nulmeting verricht en onderzocht wat de bestuurlijke afwegingsruimte is (door OMWB).
- *Roosendaal Natuurstad* (verwacht Q1 2020): er worden kaders opgesteld voor ontwikkeling rekening houdend met biodiversiteit en waterkwaliteit.
- *Projecten*: ontwikkelingen zoals de Bulkenaar en Stadsoevers worden gerealiseerd o.b.v. een gebiedsvisie. Delen daarvan kunnen uiteindelijk overgenomen worden in de omgevingsvisie.

De wederkerige relatie tussen deze beleidsontwikkelingen en de omgevingsvisie zullen verder uitgewerkt worden in de beleidsagenda die wordt opgeleverd met het omgevingskader.

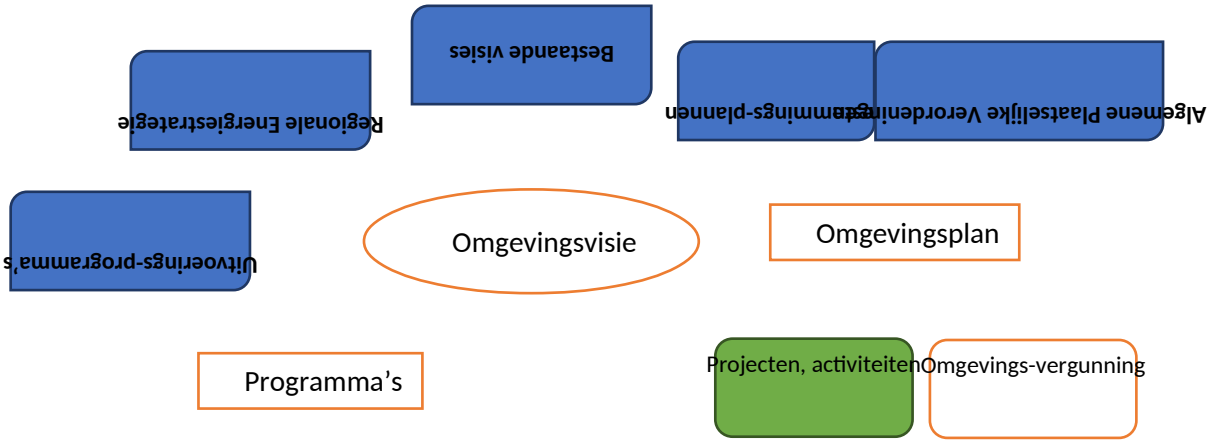

Figuur 1: vertaling van huidige instrumenten naar kerninstrumenten onder de omgevingswet (met gele pijlen weergegeven) en invloedsrelaties (met oranje lijnen)

Fase 1: bepalen strategie en procesaanpak

De eerste fase in het opstellen van de omgevingsvisie bestaat uit het bepalen van de strategie en de wijze waarop die uitgevoerd zal worden. Deze fase is gericht op het vaststellen van de politiek-bestuurlijke ambities voor het opstellen van de omgevingsvisie. Parallel aan deze eerste fase wordt om de juiste voorbereidingen te treffen al begonnen met fase 2 'het opstellen van een omgevingskader'.

Doel fase 1: strategie en uitgangspunten voor het opstellen van de omgevingsvisie helder krijgen en samen met partners de procesaanpak en participatie van belanghebbenden daarin bestendigen.

Strategie en uitgangspunten

In het 'Kennisdocument Omgevingswet' (06-08-2018) waar samen aan gewerkt is in De6-verband, staan in paragraaf 3.2.2 (pag. 21) drie strategieën benoemd om met de omgevingswet om te gaan (zie tabel hieronder).

Conserveren	Alleen doen wat noodzakelijk is voor de implementatie van de Omgevingswet. Beperkt gebruik maken van de mogelijkheden die de wet biedt en min of meer doorgaan op de huidige manier. Dus minder maatwerk en creativiteit, heldere regels en uitgangspunten, veel rechtszekerheid, minder gevolgen voor huidige manier van werken.
Anticiperen	Meer inspelen op de veranderende wet- en regelgeving, meer denken en handelen in de geest van de Omgevingswet en de behoefte uit de (veranderende) samenleving. Dus meer ruimte voor maatwerk en creativiteit, minder regels maar wel duidelijke kaders, rechtszekerheid met betrekking tot kaders, andere manier van werken en organiseren.
Faciliteren	De Omgevingswet omarmen en met (en met behulp van) de samenleving zoeken naar de meest optimale invulling van de fysieke leefomgeving. De ruimte die de Omgevingswet biedt benutten voor optimaal maatwerk, creativiteit, minimale regels, minder rechtszekerheid, andere manier van werken en organiseren.

Roosendaal kiest voor de strategie 'anticiperen'. Dit komt overeen met een combinatie van de calculerende en onderscheidende strategie zoals door VNG beschreven. Dit betekent dat we bij het opstellen van de omgevingsvisie in eerste instantie focussen op het huidige beleid. Later in het proces zullen we kijken naar gebiedsopgaven en aan de hand van casussen werken aan een aanscherping. We beginnen intern met een analyse, zoeken daarna samenwerking op met professionele partners en betrekken uiteindelijk ook inwoners. Hiermee hangen onderstaande uitgangspunten samen. Punten a) t/m c) beschrijven de inhoud van de omgevingsvisie, d) en e) gewenste effecten in relatie tot organisatiecultuur, f) t/m h) de basis voor de visie, i) gaat over de vorm en j) en k) over de uitgaande werking van de visie.

De omgevingsvisie:

a) **zal de leidraad vormen voor het beheer, onderhoud en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving;**

Daarmee biedt het de kaders voor initiatieven in de fysieke leefomgeving. De 'fysieke leefomgeving' is heel breed en omvat onder meer de beleidsterreinen cultureel erfgoed, energie-infrastructuur, landbouw, landschap, ruimtelijke ordening, gezondheid, milieu, natuur en water. In fase 3 zal getoetst worden hoe de omgevingsvisie eruit moet zien om in de praktijk meerwaarde te bieden.

b) bevat de fundamentele integrale beleidskeuzes en schept daarin duidelijkheid;

De omgevingsvisie wordt door de gemeenteraad vastgesteld en is dus een politiek-bestuurlijk document. De omgevingsvisie bindt alleen de gemeente zelf bij de uitoefening van zijn bevoegdheden.

c) focust op het niveau van de gehele gemeente – mede vanuit bovenlokale opgaven – en doet waar nodig gebiedsgerichte uitspraken (binnenstad, buitengebied, wijken en dorpen);

We stellen een omgevingsvisie op voor onze eigen gemeente. Hierbij kijken we of er ambities en opgaven te formuleren zijn per gebiedstype, maar we hebben in ieder geval aandacht voor specifieke stadsdelen en dorpskernen.

d) versterkt het integraal werken (ambtelijk, bestuurlijk en met externe partijen);

Het laatste hoofdstuk in de omgevingsvisie, de zogenaamde sturingsfilosofie, gaat in op de manier van werken aan de geformuleerde ambities en opgaven.

e) is uitnodigend voor het samen met inwoners, bedrijven en organisaties realiseren van ontwikkelingen;

De omgevingsvisie bindt alleen de gemeente zelf, maar maakt naar buiten toe wel duidelijk waaraan we willen samenwerken. Partners en belanghebbenden kunnen uit de visie opmaken wat ze van de gemeente mogen verwachten.

f) komt tot stand op basis van huidig beleid en gegevens vanuit het datalab over de huidige stand van zaken en verwachte trends en ontwikkelingen;

Vóór we officieel van start gaan doen we ons huiswerk. Basisinformatie is verzameld, concept-keuzes van de gemeente (die vastliggen in huidig beleid en bestuursakkoord) zijn geformuleerd en vertaald naar een zogenaamd omgevingskader.

g) stemmen we af op regionale, provinciale en landelijke ontwikkelingen;

Binnen De6 doen we aan kennisdeling. Algemene informatie of kennis delen we, stellen we beschikbaar aan andere gemeenten of benutten we wanneer andere gemeenten die al hebben uitgewerkt. Gezamenlijk onderzoeken we of het meerwaarde biedt de verplichte digitalisering van de omgevingsvisie centraal aan te besteden. We zorgen dat onze omgevingsvisie aansluit bij de Provinciale en Nationale omgevingsvisie. Als er visie-onderdelen botsen en er geen wettelijke verplichting onder ligt, volgen we onze eigen visie en geven aan waar deze mogelijk botst met andere visies. We zorgen ervoor dat de Regionale Energiestrategie (RES2030) en onze omgevingsvisie goed op elkaar aansluiten.

h) wordt samen opgesteld met verbonden partijen (GGD, OMWB, Veiligheidsregio, Saver), ketenpartners (Waterschap, Woningcorporaties) en met consultatie van belanghebbenden en inwoners;

De belangrijkste keuzes verkennen en bepalen we samen met de samenleving. Kaders voor participatie bij het opstellen van de omgevingsvisie worden met deze procesaanpak vooraf meegegeven. In de bijlagen is aangegeven welke partijen in welke fasen worden betrokken.

i) is in lijn met de vereisten vanuit de omgevingswet digitaal raadpleegbaar;

We maken de omgevingsvisie beschikbaar in een digitaal intelligent programma, waarbij je online per gebied kan zien wat daar de ambities en opgaven zijn. Het wordt dus niet enkel een papieren naslagwerk.

j) vormt de basis voor programma's en het omgevingsplan;

De omgevingsvisie biedt uiteindelijk het beleidsmatige kader voor de andere kerninstrumenten onder de omgevingswet.

- Gemaakte keuzes in de visie sturen de in het omgevingsplan neer te leggen regels (afhankelijk van hoe globaal of gedetailleerd het beleid in de visie is).
- De visie biedt de samenhangende beleidsmatige basis voor de inzet van juridische, financiële of andere instrumenten (convenanten, marketing, subsidiëring, handhaving, voorlichting etc.), om de beleidsdoelen uit de visie na te streven.

k) vervangt vigerend beleid in het ruimtelijk domein, zodra de waardevolle delen daaruit plaats hebben gekregen in de omgevingsvisie en/of programma's en/of in het omgevingsplan.

Zodra de omgevingsvisie en het omgevingsplan zijn vastgesteld kunnen andere sectorale beleidsvisies in relatie tot de fysieke leefomgeving worden ingetrokken. De omgevingsvisie vervangt, naast de structuurvisie, bijvoorbeeld ook het milieubeleidsplan en het verkeers- en vervoersplan, delen van het natuurbeleidsplan en het strategische gedeelte van het waterplan. Wel blijven programma's, uitwerkingsagenda's en actieplannen bestaan om uitvoering te geven aan de omgevingsvisie.

Participatie bij het opstellen van de omgevingsvisie

In deze eerste fase zullen de relevante partijen, met wie nog geen afstemming heeft plaatsgevonden gevraagd worden om al dan niet na aanpassingen in te stemmen met voorliggende procesaanpak. Zie bijlage 1 voor een stakeholderanalyse van de relevante partijen.

We bespreken op welke momenten en welke manieren deze partijen betrokken kunnen worden in het proces. Door aan de voorkant goed af te stemmen kan aan het einde frustratie en tijd bespaard worden.

Inwoners

Inwoners raadplegen we niet in relatie tot de procesaanpak. Als gemeente nemen we zelf verantwoordelijkheid voor een goed proces, waarbij we vanuit de inhoudelijke kennis over de omgevingswet beter kunnen overzien wanneer en waarop participatie van inwoners het meest waardevol is. Ook in de tweede fase is er nog geen participatie, omdat het omgevingskader opgesteld zal worden op basis van huidig beleid waar inwoners eerder al bij betrokken zijn. In fasen 3 en 4 nemen we ze wel mee. Het gaat dan om beleid op een concreter niveau dat directe impact heeft op de eigen leefomgeving. Daarbij is de inbreng van inwoners onmisbaar. In de laatste fase heeft eenieder wettelijk gezien recht op inspraak via zienswijzen op de omgevingsvisie zelf.

Gemeenteraad

De gemeenteraad wordt gedurende het gehele proces bij alle bouwstenen betrokken, namelijk: het bepalen van de strategie en procesaanpak (fase 1), het bepalen van de hoofdambitie, stedelijke opgaven en sturingsfilosofie (basis in fase 2, herijking in fase 4 en vaststelling in fase 5). Dit zal gebeuren via zogenaamde themabijeenkomsten. Tussentijds krijgt de raad deelproducten ter informatie aangeboden, waaronder het omgevingskader. Indien gewenst kan de Raad in fase 1 aangeven een ander proces te willen doorlopen. De formele positie van de Raad blijft onveranderd. Aan einde van het proces, in fase 5, stelt ze de omgevingsvisie vast volgens de wettelijke besluitvormingsprocedure (incl. inspraak).

Vroegtijdige participatie om te komen tot de verschillende bouwstenen				
Bouwsteen	Participatie			Toelichting
	Raad	Belangrijkste stakeholders[1]	Inwoners	
Strategie en procesaanpak Op welk moment wordt wie betrokken?	ja	ja	nee	De omgevingsvisie wordt door de gemeente vastgesteld, maar maken we samen met partners. ➔ een nieuwe belangenafweging ➔ draagvlak creëren/bestendigen voor het proces
[1] met behulp van de 'ringen van invloed' is een krachtenveldanalyse gemaakt voor het bepalen van de strategie en procesaanpak. Zie bijlage 1.I.				

Resultaat
Aan het eind van deze fase ligt er een *vastgestelde procesaanpak*. Aan de hand hiervan werken we toe naar een vastgestelde omgevingvisie.

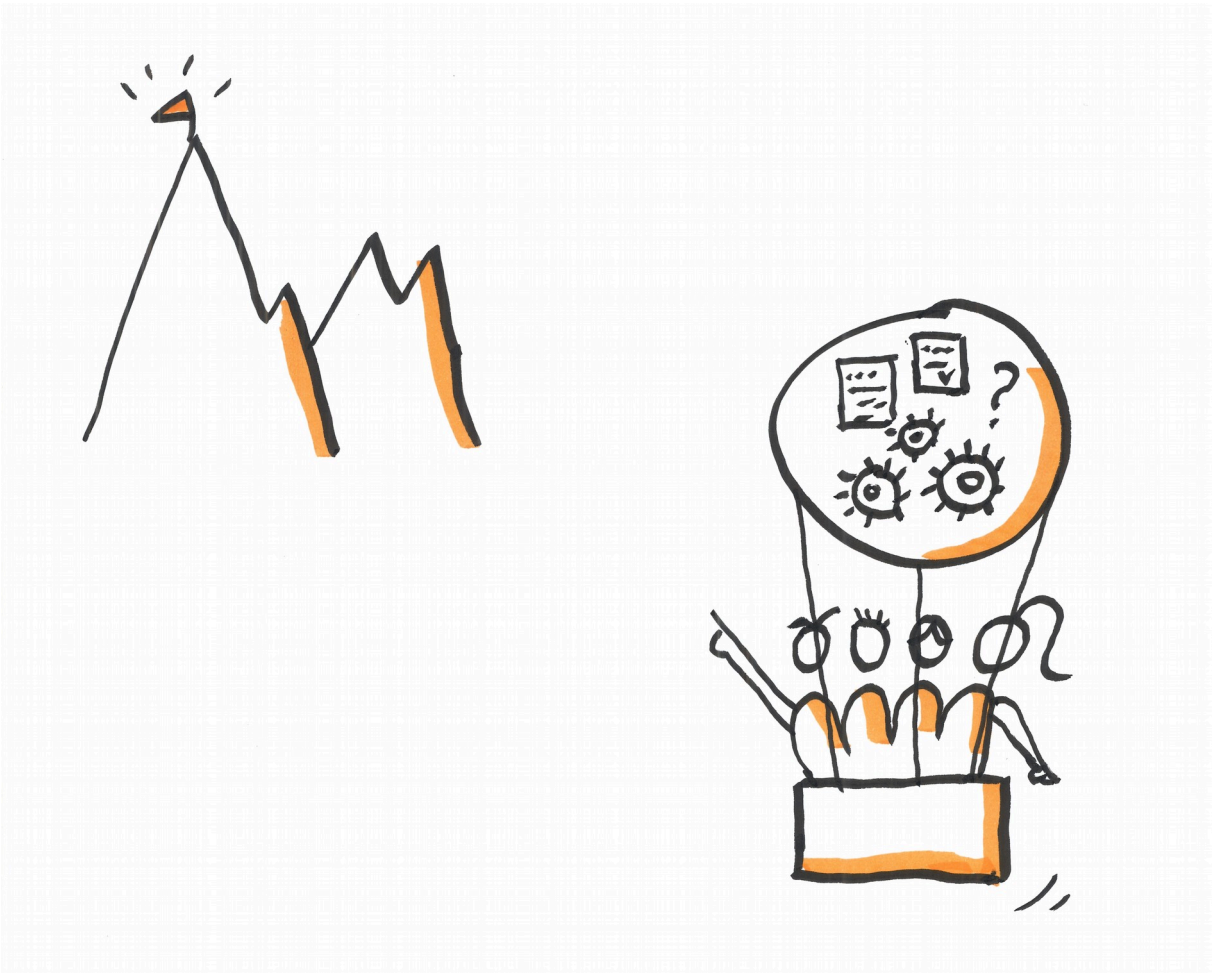

Fase 2: opstellen omgevingskader en beleidsagenda

Gelijktijdig met het bepalen de strategie en procesaanpak wordt begonnen met het inventariseren van het huidige beleid. Daarmee begint de tweede fase, die ook bestaat uit het verzamelen van informatie over de stand van zaken van de fysieke leefomgeving in Roosendaal. Dit noemen we 'de foto van Roosendaal'. De fase wordt afgerond met een overzicht van het huidige beleid en de foto van Roosendaal in een zogenaamd omgevingskader. Ook ligt er dan een beleidsagenda waarin de stappen beschreven zijn om vanuit daar verder naar de omgevingsvisie toe te werken.

Doel fase 2: overzicht krijgen van het huidige beleid (inclusief huidige sturingsfilosofie), de foto van Roosendaal en trends en ontwikkelingen, zodat we een hoofdambitie kunnen formuleren en kaders kunnen bepalen voor de vervolgstappen om te komen tot de omgevingsvisie.

De beoogde inhoudsopgave voor het omgevingskader is als volgt:

1. *Inleiding*
2. *Foto van Roosendaal*

Hierin wordt ingegaan op de ligging in de regio, de historische ontwikkeling, sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen, trends en ontwikkelingen. Dit wordt ook met kaarten weergegeven.

3. *Bovenlokaal beleid en kaders*

Hierin wordt een beschrijving gegeven van nationale, provinciale en regionale kaders en de impact die zij hebben op ruimtelijk beleid in Roosendaal.

4. *Vigerend lokaal beleid*

Hierin wordt in ieder geval het relevante beleid opgenomen met betrekking tot wonen, economie, sport en recreatie, openbare ruimte, verkeer en vervoer, milieu, duurzaamheid, natuur en landschap, externe veiligheid, bodem en ondergrond

5. *Integrale ambitie en opgaven*

Hierin wordt op basis van voorgaande geconcludeerd waar beleid schuurt, overlapt en wat uiteindelijk de belangrijkste ambitie is en opgaven zijn, voor Roosendaal als geheel en voor verschillende gebieden. Het gaat dus ook om prioritering.

6. *Huidige sturingsfilosofie*

In dit laatste hoofdstuk wordt beschreven welke rol de gemeente momenteel vervult in relatie tot de opgaven. "De sturingsfilosofie bevat principes en uitgangspunten waarop de sturing gebaseerd zal worden. De opvatting over de samenwerking met en rol- en taakverdeling tussen overheden en andere partijen staat in de sturingsfilosofie. Uit de sturingsfilosofie volgt welke instrumenten een bestuursorgaan inzet om zijn doelen te bereiken" (bron: Aandeslagmetdeomgevingswet.nl).

Hoofdstukken 2 en 5 uit het omgevingskader worden participatief vormgegeven (zie bijlage 1.II). Voor hoofdstuk 2 wordt samengewerkt met o.a. de Omgevingsdienst en GGD. Voor het bepalen van de ambitie en belangrijkste opgaven (o.b.v. het overzicht van vigerend beleid in hoofdstukken 3 en 4), worden onder andere werksessies georganiseerd met de gemeenteraad en adviesraden.

Werksessie 'Omgevingskader in een week'
Als check op de inventarisatie organiseren we het 'Omgevingskader-in-een-week'. In één week tijd organiseren we een werksessie met alle ambtenaren die bij omgevingsvisie betrokken (moeten) zijn en een werksessie met de belangrijkste maatschappelijke partners.

Vroegtijdige participatie om te komen tot de verschillende bouwstenen				
Bouwsteen	Participatie			Toelichting
	Raad	Belangrijkste stakeholders[1]	Inwoners	
Foto van Roosendaal Wat is het karakter van de stad?	nee	ja	nee	Dit is een objectieve beschrijving van het onderscheidende van Roosendaal ten opzichte van andere steden. ➔ geen belangenafweging (wel effect op de hoofdambitie, stedelijke opgaven en sturingsfilosofie)
Trends & ontwikkelingen Wat speelt er?	nee	ja	nee	Dit is een objectieve beschrijving van (globale) ontwikkelingen die van invloed zijn op Roosendaal. ➔ geen belangenafweging (wel effect op de hoofdambitie en opgaven)
Nationale opgaven Waar moet aan gewerkt worden?	nee	nee	nee	Deze zijn geformuleerd door het Rijk ➔ geen Roosendaalse belangenafweging (wel effect op de stedelijke en gebiedsopgaven)
Regionale opgaven Waar moet aan gewerkt worden?	nee	nee	nee	Deze zijn en worden geformuleerd door de Raad in RWB-verband of door de Provincie (bijv. POVI) en vormen daarmee input voor omgevingsvisie ➔ wordt bepaald in andere processen (wel effect op de stedelijke en gebiedsopgaven)
Hoofdambitie Waar willen we heen?	optie	nee	nee	Deze ambitie wordt afgeleid vanuit huidig beleid, maar dient opnieuw geformuleerd en bestendigd te worden. Het is een zelfbindende ambitie. ➔ draagvlak bestendigen
Stedelijke opgaven Waar moet aan gewerkt worden?	optie	ja	nee	Stakeholders en inwoners kunnen ons helpen de stedelijke opgaven scherp te krijgen en aangeven wat het belangrijkste is. ➔ een nieuwe belangenafweging ➔ draagvlak creëren/bestendigen
[1] met behulp van de 'ringen van invloed' is een krachtenveldanalyse gemaakt voor het opstellen van het omgevingskader. Zie bijlage 1.II.				

Het omgevingskader leggen we in een werkatelier voor aan het college en directieteam en optioneel in een themabijeenkomst aan de raad. In die bijeenkomsten worden opgaven geprioriteerd. We leggen het ter vaststelling voor aan het college, als een leidraad voor de uitwerking van de grote lokale opgaven. De raad informeren we in ieder geval middels een raadsmededeling. Afhankelijk van de inhoud waar we op uitkomen bepaalt het college of een raadsbesluit nodig is. Bij afronding van deze fase zal bekeken worden op welke manier het omgevingskader digitaal ontsloten kan worden.

Beleidsagenda

Ook wordt aan het eind van deze fase, door in ieder geval het college, de beleidsagenda vastgesteld met daarin de vervolgstappen om te komen tot de omgevingsvisie. Deze wordt als bijlage aan het omgevingskader toegevoegd. De beleidsagenda omschrijft op welke onderdelen er nog aanvullend of nieuw beleid wordt verwacht of is vereist (bijv. op het vlak van duurzaamheid en gezondheid). Hier zal door de beleidsteams uitvoering aan gegeven worden in fase 3.

Resultaat

Na fase 2 ligt er een *omgevingskader* dat de basis vormt voor het opstellen van de omgevingsvisie. Ook is er een *beleidsagenda* die beschrijft op welke onderdelen er nog aanvullende beleid komt.

Fase 3: leren van casussen en uitvoeren beleidsagenda

Nadat het omgevingskader en de beleidsagenda vastgesteld zijn, kan aan de
bekeken worden of de geformuleerde uitgangspunten van toegevoegde wa
basis van de beleidsagenda zal gewerkt worden aan nieuw beleid. Aanvulle
basis van de leerervaringen uit de casussen aanvullingen gedaan worden op
zodat het omgevormd kan worden tot omgevingsvisie.

Doel fase 3: testen of het omgevingskader de juiste kaders biedt in de praktijk en nieuw beleid ontwikkelen op basis van de beleidsagenda. Aan de hand hiervan komen tot aanbevelingen zodat het omgevingskader omgevormd kan worden tot omgevingsvisie.

Als casussen worden in ieder geval de Bulkenaar, Stadsoevers en de Sint Josephbuurt bestudeerd. Ook wordt gekeken naar voorbeelden buiten Roosendaal en waaronder mogelijk ook voorbeelden uit het buitenland. Voor de invulling van Stadsoevers heeft al een uitvoerig traject met participatie plaatsgevonden waar lessen uit getrokken kunnen worden. Bij de Bulkenaar is dit proces net van start. In het kader van de omgevingsvisie zal hierbij gekeken worden naar de wijze van participatie, maar ook naar de mogelijkheden om de beleidsinhoudelijke uitgangspunten uit het omgevingskader te vertalen naar de praktijk. Ook wordt gekeken hoe de gebiedsvisies die ten behoeve van de casusprojecten zijn opgesteld onderdeel kunnen vormen van de omgevingsvisie.

Bij uitvoering van de beleidsagenda wordt gekeken naar de haalbaarheid om op bepaalde onderwerpen een nieuwe visie te ontwikkelen. Als het niet lukt dit op te stellen voor overgang naar fase 4, zal de nieuw visie in een apart traject moeten worden vastgesteld, anders kan het meegenomen worden bij de vaststelling van de omgevingsvisie. Als er na aanvang van fase 4 nieuwe visies vastgesteld worden met betrekking tot de fysieke leefomgeving zullen die later in de omgevingsvisie moeten worden opgenomen.

Vroegtijdige participatie om te komen tot de verschillende bouwstenen				
Bouwsteen	Participatie			Toelichting
	Raad	Belangrijkste stakeholders	Inwoners	
Gebiedsopgaven Waar moet aan gewerkt worden?	ja	ja	ja	Stakeholders en inwoners kunnen ons helpen de gebiedsopgaven scherp te krijgen en aangeven wat het belangrijkste is. ➔ een nieuwe belangenafweging ➔ draagvlak creëren/bestendigen
Leren van casussen Wat is er extra nodig in een omgevingsvisie?	ja	ja	ja	In de afzonderlijke processen om tot projecten en nieuw beleid te komen is het van meerwaarde om samen te werken met stakeholders en inwoners. Zij kunnen ons helpen scherpte te krijgen in de vereisten van een omgevingsvisie om werkbaar te zijn in de praktijk. ➔ wordt opgehaald in andere processen
Uitvoeren beleidsagenda Wat is er extra nodig in een	nee	optie	optie	Afhankelijk van de beleidsagenda komt het college zelf met een voorzet voor beleidsinhoudelijke aanvulling op het omgevingskader. Dit kan in fase 4 en 5

omgevingsvisie?				meegenomen worden bij de participatie en besluitvorming.

Resultaat
Na deze fase liggen er *aanbevelingen* voor wijziging of aanvulling van het omgevingskader.

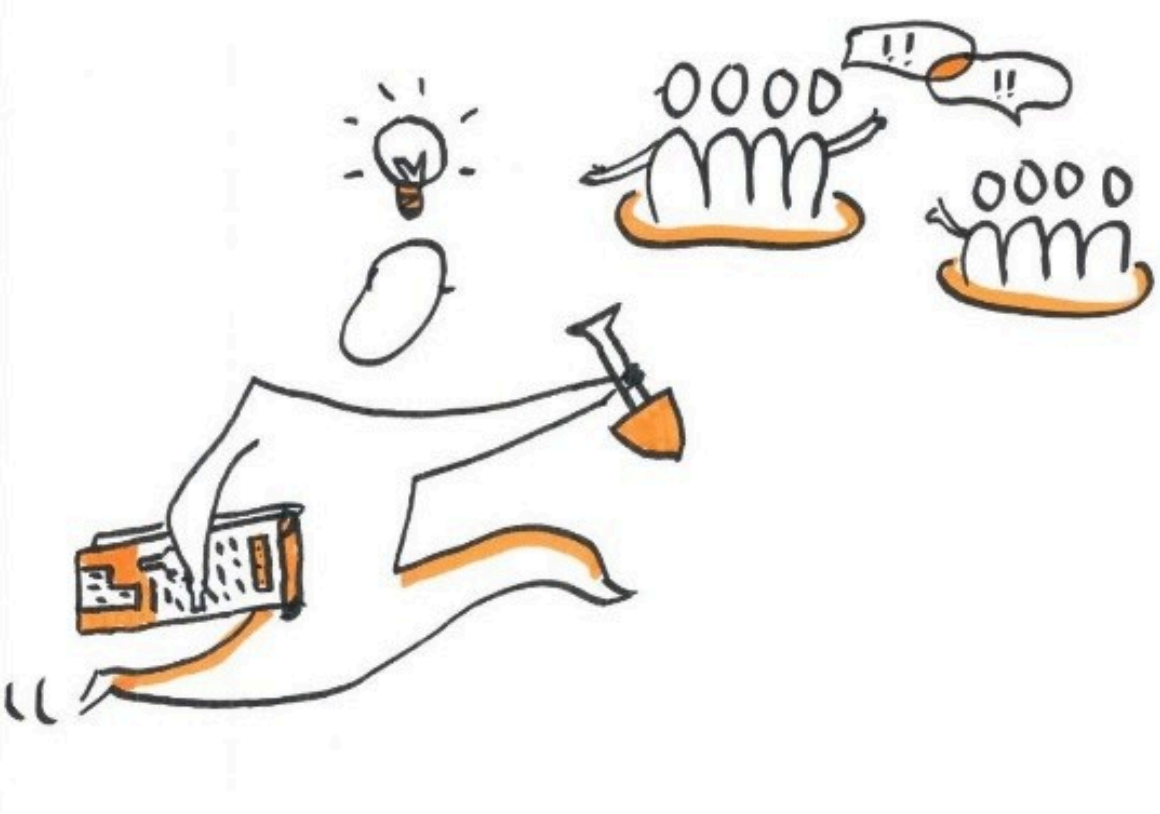

Fase 4: omvormen omgevingskader tot omgevingsvisie

Deze fase bestaat uit het opstellen van de omgevingsvisie zelf op basis van het omgevingskader, de ervaring die daarmee is opgedaan en de resultaten vanuit de beleidsagenda. Via een concept-ontwerp, wordt in deze fase toegewerkt naar een ontwerp omgevingsvisie als eindresultaat.

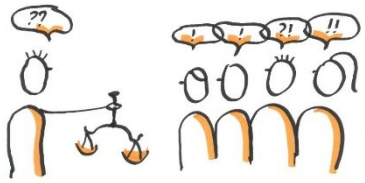

Doel fase 4: vanuit een integrale benadering en via samenspraak de ambitie, stedelijke en gebiedsopgaven bestendigen en bepalen welke rol gemeente Roosendaal moet vervullen om de visie te realiseren.

Op basis van fase 2 en 3 wordt door de ambtelijke organisatie op basis van de ervaringen uit fase 3 een voorstel voor eventuele herijking van het omgevingskader en de sturingsfilosofie beschreven. Hierbij is het een belangrijke stap om te kijken naar hoe dit aansluit op nieuwe ruimte en tools vanuit de omgevingswet. Het gaat dan bijvoorbeeld om de vertaling naar omgevingswaarden.

In een sessie(s) met het voltallige college van B&W zal de inhoud verder vorm krijgen. Ook wordt het omgevingskader gewijzigd op basis van de uitwerking van beleidsagenda zoals opgesteld in fase 2. Hiermee ligt er een concept-ontwerp omgevingsvisie.

De concept-ontwerp omgevingsvisie, inclusief vernieuwde sturingsfilosofie, zal tijdens een themabijeenkomst worden gepresenteerd aan de raad, waarbij de raad gelegenheid krijgt om suggesties te doen. Tot slot is er ook nog een (of meerdere) werksessie(s) met externen, waaronder dit keer ook inwoners, eventueel vooraf aan de bijeenkomst met de raad.

Vroegtijdige participatie om te komen tot de verschillende bouwstenen				
Bouwsteen	Participatie			Toelichting
	Raad	Belangrijkste stakeholders[1]	Inwoners	
Herijken stedelijke opgaven Waar moet aan gewerkt worden?	ja	ja	ja	Stakeholders en inwoners kunnen ons helpen de stedelijke opgaven scherp te krijgen en aangeven wat het belangrijkste is. ➔ een nieuwe belangenafweging ➔ draagvlak creëren/bestendigen
Herijking sturingsfilosofie Welke rol neemt de gemeente?	ja	ja	ja[2]	Hierin wordt onder andere beschreven hoe we omgaan met conflicterende ruimteclaims, wat de rol van de gemeente is, hoe we de ontwikkeling van de stad ten aanzien van onze ambities monitoren, hoe we de andere kerninstrumenten (programma's en het omgevingsplan) inzetten om ambities te realiseren en hoe we samenwerken met andere partijen. Dit kan per gebied verschillen. ➔ een nieuwe belangenafweging ➔ draagvlak creëren/bestendigen
[1] met behulp van de 'ringen van invloed' is een krachtenveldanalyse gemaakt voor het herijken van				

beleid en sturingsfilosofie. Zie bijlage 1.III.
[2] samenspraak met inwoners gaat alleen over de delen die direct op hen invloed hebben (bijv. als het gaat over wensen ten aanzien van participatie bij vergunningverlening).

Resultaat
Na deze fase ligt er een *ontwerp-omgevingsvisie* die middels collegebesluit is vrijgegeven voor terinzagelegging. De publicatie van de terinzagelegging van het ontwerp omgevingsvisie en de aankondiging van de inloopavond vindt plaats op de gemeentelijke website en in Stadserf.

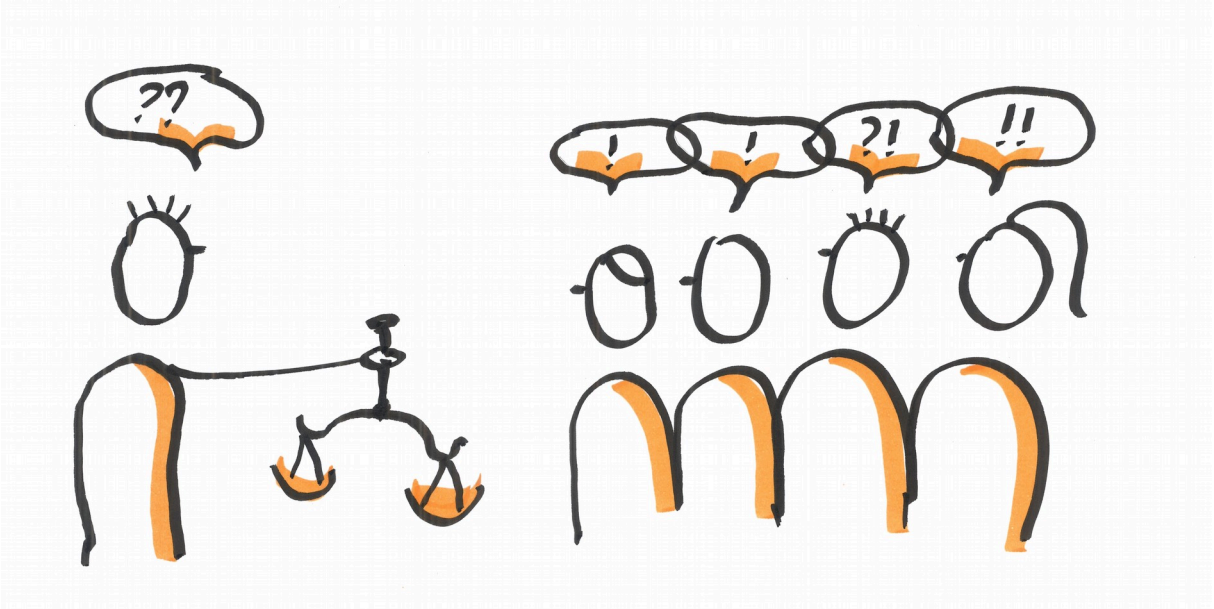

Fase 5: inspraak en vaststelling

De vaststellingsfase wordt voorbereid met uniforme openbare voorbereidingsprocedure uit Afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht: er kan geen bezwaar gemaakt worden of in beroep gegaan worden, maar er kunnen wel zienswijzen worden ingediend.

Doel fase 5: eenieder gelegenheid geven om te reageren op de ontwerp omgevingsvisie en vervolgens de omgevingsvisie vaststellen.

Het ontwerp van de omgevingsvisie ligt 6 weken ter inzage, zodat eenieder hierop kan reageren. Tijdens de terinzagelegging wordt een inloopavond georganiseerd voor alle geïnteresseerden. Na de terinzagelegging worden alle reacties op de ontwerp omgevingsvisie verzameld, samengevat en beantwoord in een Nota zienswijzen.

De Nota zienswijzen en de eventuele ambtshalve aanpassingen worden samen met het ontwerp omgevingsvisie door het college van B&W ter besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad. De gemeenteraad stelt de omgevingsvisie vast.

Resultaat
Aan het einde van deze fase ligt er een *vastgestelde omgevingsvisie*. Dit vormt de basis voor het handelen van de gemeente in relatie tot onderwerpen die de fysieke leefomgeving raken.

De omgevingsvisie is een dynamische visie. Dit betekent dat die op basis van monitoring en evaluatie op onderdelen kan worden bijgesteld.

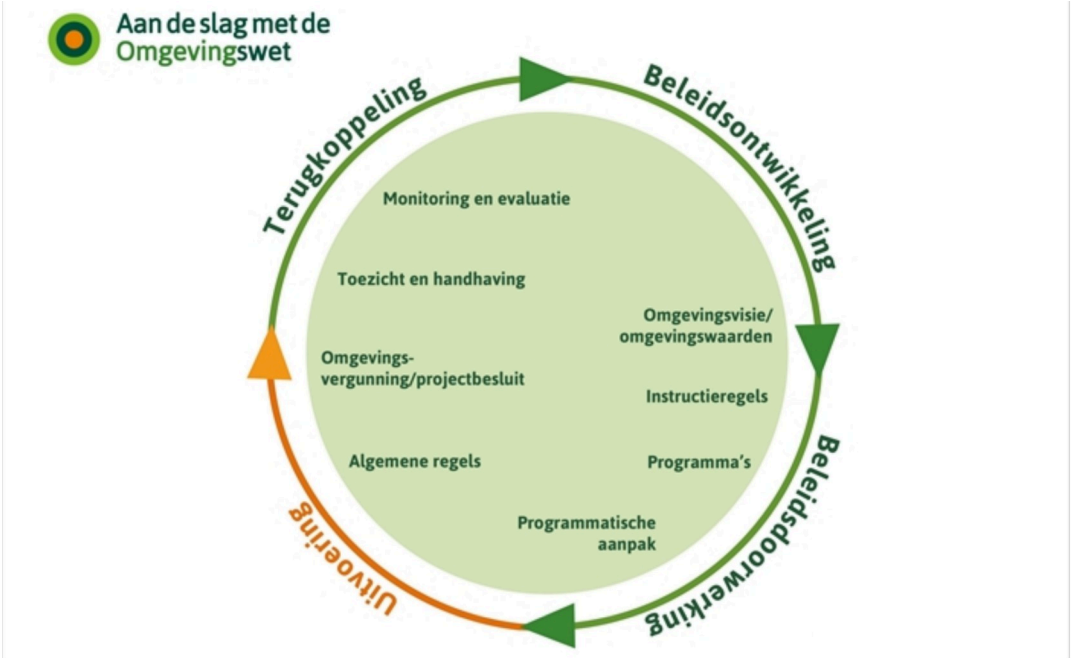

Figuur 2: de beleidscyclus, zoals beschreven op aandeslagmetdeomgevingswet.nl.

Planning

	2019					
	jul	**aug**	**sep**	**okt**	**nov**	**dec**
Fase 1: Procesaanpak	opstellen		afstemming PoHo's	2 okt raadsbijeenkomst	RM	
				vaststelling in collegevergadering		
Fase 2: Omgevingskader	Inventarisatie huidig beleid			Foto van Roosendaal		
Beleidsagenda				Opstellen		
Fase 3: Leren van casusprojecten						
Uitvoeren beleidsagenda						
Fase 4: omgevingsvisie opstellen						
Fase 5: Inspraak en vaststelling						

	2020					
	jan	**feb**	**maa**	**apr**	**jun**	**jul**
Fase 1: Procesaanpak						
Fase 2: Omgevingskader	Omgevingskader in een week	Vaststelling B&W + RM				
Beleidsagenda		Vaststelling B&W + RM				
Fase 3: Leren van casusprojecten		Toetsen uitgangspunten omgevingskader			Afhankelijk van status gebiedsvisies	
Uitvoeren beleidsagenda		Ontwikkelen nieuw en ontbrekend beleid			Afhankelijk van hoeveel beleid we willen/moeten	
Fase 4: omgevingsvisie opstellen						
Fase 5: Inspraak en vaststelling						

	2020					
	jul	**aug**	**sep**	**okt**	**nov**	**dec**
Fase 1: Procesaanpak						
Fase 2: Omgevingskader						
Beleidsagenda						
Fase 3: Leren van casusprojecten	Opmaken geleerde lessen					
Uitvoeren beleidsagenda	Opmaken geleerde lessen					
Fase 4: omgevingsvisie opstellen		Inwoners-bijeenkomsten + inwonerenquête	Sessie(s) met college en raad			Ontwerp omgevingsvisie vaststellen en publiceren
Fase 5: Inspraak en vaststelling						

	2021					
	jan	**feb**	**maa**	**apr**	**jun**	**jul**
Fase 1: Procesaanpak						
Fase 2: Omgevingskader						
Beleidsagenda						
Fase 3: Leren van casusprojecten						
Uitvoeren beleidsagenda						
Fase 4: omgevingsvisie opstellen						
Fase 5: Inspraak en vaststelling	Ophalen zienswijzen	Verwerken zienswijzen		Vaststelling omgevingsvisie in Raad		
	Inwerkingtreding Omgevingswet					

Maart 2022: gemeenteraadsverkiezingen

Organisatie

Bestuurlijk opdrachtgever voor het opstellen van de omgevingsvisie is wethouder ruimtelijke ordening (Toine Theunis). Hij neemt deel in de nog te vormen stuurgroep omgevingswet die verder bestaat uit de directeur ruimte en duurzaamheid (Hans Mulder), programmamanager omgevingswet (Irene Sep) en ondersteund wordt door de ambtelijke werkgroep.

De ambtelijke werkgroep omgevingsvisie met verantwoordelijkheid voor het geheel proces bestaat uit een projectleider (Rob Groen), een aanjager, schrijver en procesbegeleider (Lorenzo Goudsmits). Zij dragen verantwoordelijkheid voor taken zoals:

- Projectleiding, planning, voortgangsbewaking
- Bestuurlijke afstemming
- In- en extern opdrachtgeverschap deelopdrachten
- Denktank, vertalen ruimtelijke, maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen in (opgaven/vragen m.b.t.) omgevingscriteria, omgevingskader en omgevingsvisie
- Opstellen adviesnota's, presentaties

De programmamanager omgevingswet (Irene Sep) is proceseigenaar en draagt verantwoordelijkheid voor samenhang met andere acties uit de Omgevingswet, borging en implementatie na vaststelling.

Verder wordt het proces ondersteund door een programmaregiseur (Kim van Zijp), een communicatieadviseur (Hanneke Beekers) en twee verbindingsofficieren (Harry Smits en Marcel Schoones). Daarnaast werken, met name in fase 2 en 4 een groot aantal vakinhoudelijke specialisten mee.

De projecten die als casussen worden bestudeerd en de uitvoering van de Beleidsagenda vallen niet binnen het project omgevingsvisie, maar kennen eigen projectleiders/-teams. Wel wordt vanuit de omgevingsvisie samengewerkt en afgestemd met deze projecten.

Budget

De kosten die gemaakt zullen worden voor het opstellen van de omgevingsvisie zijn begroot binnen het totale budget voor invoering van de omgevingswet (kostenplaatsnummers 6810007). We gaan uit van een bedrag van €200.000, voor onder andere de inhuur van een Brammer (ca €70.000) en organisatie, begeleiding en uitwerking van het Omgevingskader-in-een-week (ca. €25.000). Daarnaast zullen mogelijk kosten gemaakt worden voor bijeenkomsten met externen in fase 4.

De inzet van vakinhoudelijke collega's wisselt, maar zal gemiddeld ca 2 uur per week zijn tot eind 2019 en daarna in 2020 voor nog nader te bepalen tijdsinzet.

Bijlage 1: stakeholderanalyses

(in groene vakken = intern, blauw = extern)

I – stakeholders fase 1

Rollen in fase 1		
Meebepalen	• College van B&W • Wethouder omgevingsvisie	• Ambtelijk opdrachtgever
Meewerken	• nvt	
Meedenken	• Accountmanagers van GGD, OMWB, VR en Waterschap • Ambtelijke werkgroep omgevingsvisie	• Raadsleden (themabijeenkomst) • Adviesraden
Meeweten	• Alle beleidsmedewerkers • Professionele organisaties	• Gemeenteraad (Raadsmededeling RM)

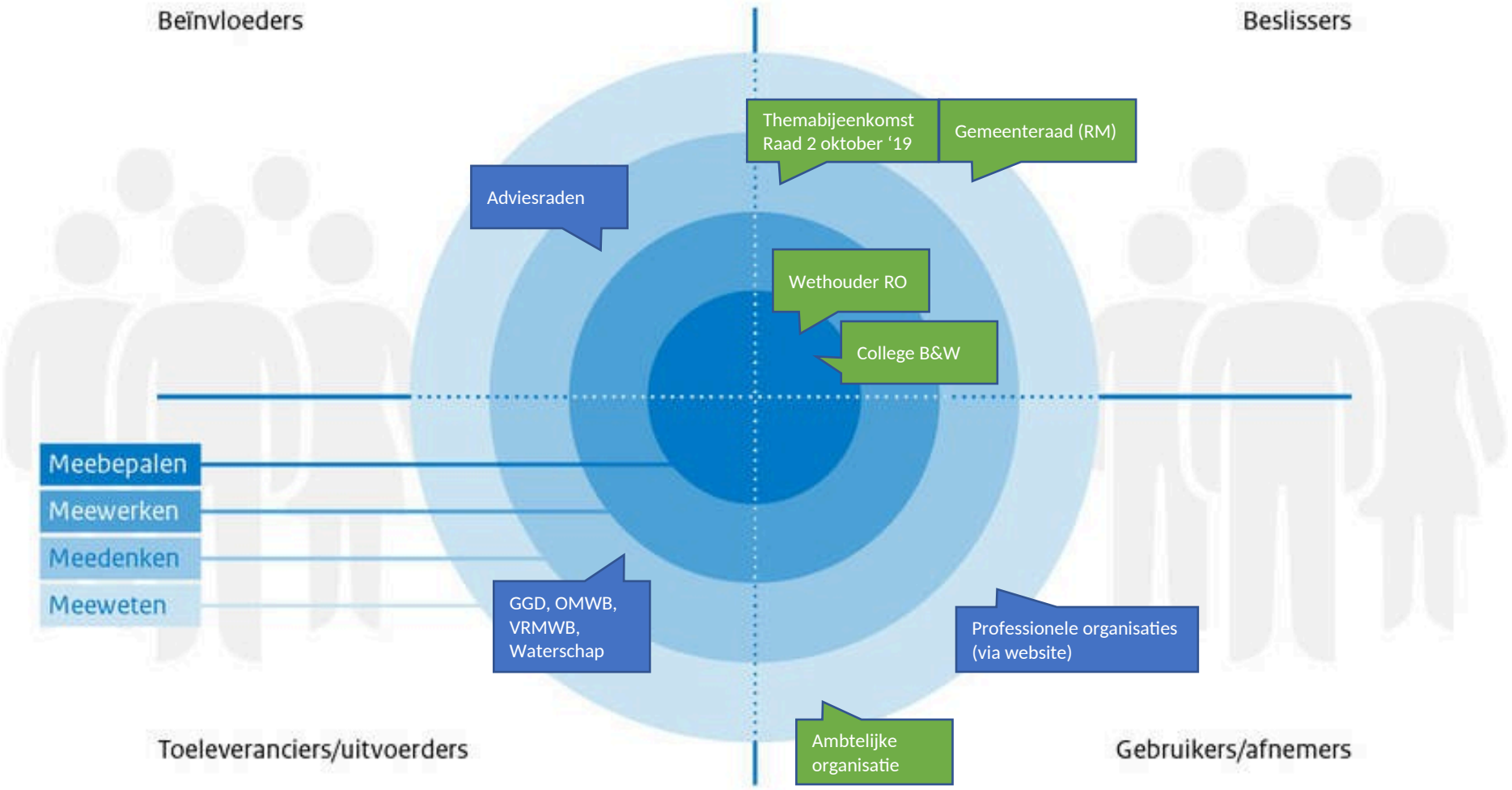
Beïnvloeders
Beslissers
Themabijeenkomst Raad 2 oktober '19
Gemeenteraad (RM)
Adviesraden
Wethouder RO
College B&W
Meebepalen
Meewerken
Meedenken
Meeweten
GGD, OMWB, VRMWB, Waterschap
Professionele organisaties (via website)
Ambtelijke organisatie
Toeleveranciers/uitvoerders
Gebruikers/afnemers

II – stakeholders fase 2

Rollen in fase 2		
Meebepalen	• College van B&W • Wethouder omgevingsvisie	• Gemeenteraad (optioneel) • Ambtelijk opdrachtgever
Meewerken	• Dossierhouders betrokken beleidsvelden en projecten • Accountmanagers van GGD, OMWB, VR en Waterschap	• Beleidsmedewerkers op verzoek van dossierhouders • Omgevingskader in een week
Meedenken	• Stuurgroep omgevingsvisie	• Gemeenteraad (optioneel themabijeenkomst)
Meeweten	• Alle beleidsmedewerkers • Belangenorganisaties • Provincie & regiogemeenten • Inwoners	• Gemeenteraad (Raadsmededeling) • Ondernemers, ontwikkelaars • Adviesraden

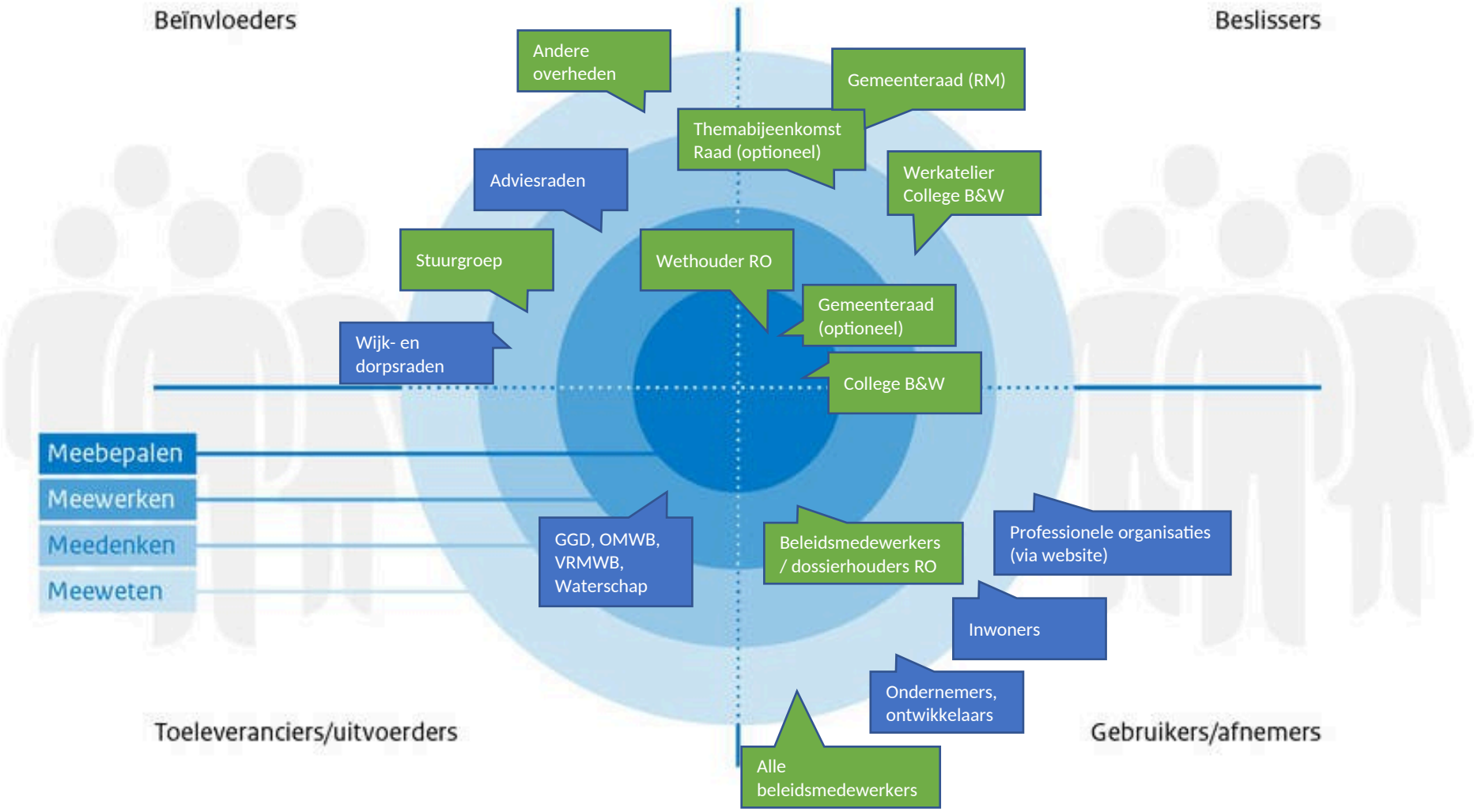
Beïnvloeders
Beslissers
Andere overheden
Gemeenteraad (RM)
Themabijeenkomst Raad (optioneel)
Adviesraden
Werkatelier College B&W
Stuurgroep
Wethouder RO
Gemeenteraad (optioneel)
Wijk- en dorpsraden
College B&W
Meebepalen
Meewerken
Meedenken
Meeweten
GGD, OMWB, VRMWB, Waterschap
Beleidsmedewerkers / dossierhouders RO
Professionele organisaties (via website)
Inwoners
Ondernemers, ontwikkelaars
Alle beleidsmedewerkers
Toeleveranciers/uitvoerders
Gebruikers/afnemers

III – stakeholders fase 4

Rollen in fase 4		
Meebepalen	• College van B&W • Wethouder omgevingsvisie	• Dossierhouders betrokken beleidsvelden en projecten • Ambtelijk opdrachtgever
Meewerken	• Dossierhouders betrokken beleidsvelden en projecten • Accountmanagers van GGD, OMWB en VR	• Beleidsmedewerkers op verzoek van dossierhouders
Meedenken	• Stuurgroep omgevingsvisie	• Raadsleden (themabijeenkomst)
Meeweten	• Alle beleidsmedewerkers • Belangenorganisaties • Provincie & regiogemeenten • Inwoners	• Gemeenteraad (Raadsmededeling RM) • Ondernemers, ontwikkelaars • Adviesraden

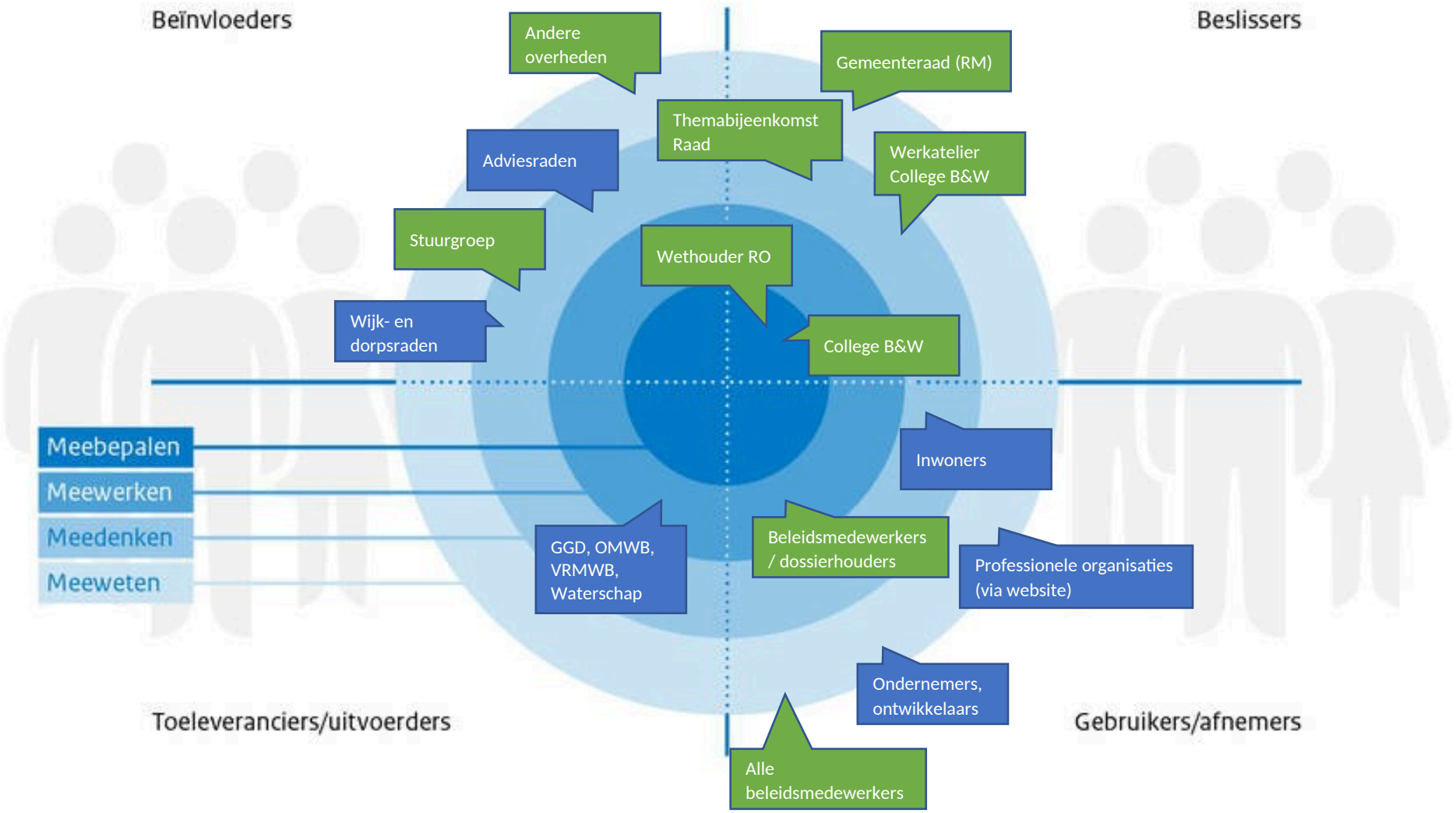
Beïnvloeders
Beslissers
Andere overheden
Gemeenteraad (RM)
Themabijeenkomst Raad
Adviesraden
Werkatelier College B&W
Stuurgroep
Wethouder RO
Wijk- en dorpsraden
College B&W
Meebepalen
Meewerken
Meedenken
Meeweten
Inwoners
GGD, OMWB, VRMWB, Waterschap
Beleidsmedewerkers / dossierhouders
Professionele organisaties (via website)
Ondernemers, ontwikkelaars
Alle beleidsmedewerkers
Toeleveranciers/uitvoerders
Gebruikers/afnemers

IV – stakeholders fase 5

Rollen in fase 5		
Meebeslissen	• Gemeenteraad	
Meewerken	• Griffie	
Meedenken	• Eenieder (inwoners, andere overheden, ondernemers, belangenorganisaties, etc.)	
Meeweten	• Eenieder (inwoners, andere overheden, ondernemers, belangenorganisaties, etc.)	• Alle medewerkers